

Hjärupsvägen 20, Smedjan

Gamla smedjan. Bild från september 2019

Ägare till fastigheten

- 1918

Smeden Hans Sjöström (1857–1918) och hans hustru Hanna

1918–1982

Smeden Bror (1888–1970) och Selma (1891–1983) Cronqvist.

1982–2014

Björn (1952) Axelsson och Ingar (1953) Larsdotter Haellquist Axelsson

2014 -

Dan (1980) och Elodie (1980) Nilsson köpte huset och flyttade in med barnen Adeline, Emille och Maximilien.

Inför köpet såg de en möjlighet att renovera och bygga ut på ett sätt så att de fick ett bra boende och att fastighetens karaktär kunde behållas. Ända sedan de tillträdde har renoveringsarbete pågått. Bostadsdelen är nu klar och nu är det fokus på att renovera smedjan.

Historia

Enligt kommunens skrift "Kulturmiljöprogram Hjärup" uppfördes den nuvarande byggnaden på 1880-talet efter att en tidigare byggnad rivits.

När Björn och Ingar köpte fastigheten fick de veta att smedjan hade brunnit år 1901 och byggts upp igen. De kunde också läsa i dokument att i bostadshuset fanns väggar från 1700-talet.

Under ett reparationsarbete år 1987 rasade en tegelvägg i boningshusets nordöstra del som ligger i nära anslutning till smedjan. Järnstycken och verktyg var instuckna mellan takbjälkar och

senare lagt tak. Tanken kom då att en gång endast fanns en byggnad och en del av den var bostaden och en annan del var smedjan.

Smidesverksamheten avslutades i början av 1970-talet.

Berättelser

Hans Sjöström var mycket flitig. Dagarna i ända stod han i smedjan och arbetade.

Det hände att Sjöströms fru kom ut i smedjan mitt i arbetet och bad honom gå bort till butiken och köpa något hon saknade. Sjöström lade då slaggan på städet och gick iväg de dryga hundra meterna till butiken för att uträtta ärendet. Var det andra kunder i butiken så bad han att få "sticka emellan". Det fick han oftast.

När barnen gick till och från skolan hände det att de stannade till en kortare eller längre stund och tittade in i smedjan.

Det var spännande att se när Cronqvist hade ett glödande järnstycke på städet och hamrade fram en detalj eller rätade ut något som blivit krokigt. Så förde han plötsligt ner detaljen i en vattenfylld hink och det stänkte och fräste när järnet kyldes. Ibland fick de komma in i smedjan och kunde vara nära smeden. Det upplevdes som spännande.

Utänför smedjan skoddes hästarna. När de ledde fram hästen kunde det ibland bli lite högljutt från drängen och smeden när hästen inte ville som smeden ville.

En gång under 2:a världskriget var det en krigsövning i byn. Vid smedjan samlades "skadade" och blev omlagda av sjukvårdspersonal och de mest "skadade" fördes iväg med bil till annat ställe."

Stod man vid smedjan när det var mörkt och tittade utmed Åttevägen, så kunde man i fjärran se något som liknade en stjärna. Men det visade sig att ljuset kom från en ljuspunkt på gården som idag har adressen Griffelvägen 10. Gården kom därför att kallas Stjärnan.

Referenser:

Erik Kullenbergs bok Butik och Bybor i gamla Hjärup
Bertil Persson uppvuxen i Hjärup
Björn Axelsson tidigare ägare till huset
Dan Nilsson nuvarande ägare till huset

Lars Fridh 20191002

Fastigheten oktober 2019